

ZMĚNY VE STRUKTUŘE JEDNOTLIVÝCH SEKCI A ODDÍLŮ VE SROVNÁNÍ DLE OKEČ A CZ-NACE

Úvod

Od 1. ledna 2009 začala platit nová klasifikace **NACE Rev. 2 (CZ-NACE)**. Důvod jejího vzniku popisuje odstavec z metodické příručky:

„Změny ve struktuře hospodářství, ve struktuře organizací, technologický a technický vývoj pomohly vzniku nových ekonomických činností, které mohou nahradit některé staré činnosti a výrobky. Takovéto změny si žádají změny i v klasifikacích ekonomických činností. Intervaly mezi jednotlivými revizemi nesmí být příliš dlouhé, aby se nesnížila použitelnost staré klasifikace, ale nesmí být ani příliš krátké, aby byla zaručena srovnatelnost dat. Každá revize klasifikace, zvláště, když se mění její struktura, znamená narušení časových řad. Celkový charakter NACE zůstal nezměněn. NACE Rev. 2 hledá rovnováhu mezi požadavky uživatelů na vysokou míru podrobnosti a možnostmi statistických institucí.“

Změna klasifikace OKEČ na CZ- NACE od 1. ledna 2009 byla velmi rozsáhlá. Pouze popis převodů mezi jednotlivými položkami 4 místné OKEČ a CZ-NACE, který je umístěný na internetových stránkách ČSÚ, činí 96 stran. Je zřejmé, že všemi výše uvedenými podrobnostmi se krátký popis nezabývá, zaměřen je pouze na změny struktury podle 2 míst obou klasifikací (oddíly) a to v roce 2005, za který jsou definitivní údaje a slouží jako bazický rok. V databázi ze zpracování výkazů P5-01 je zahrnuto téměř 10 tisíc podnikatelských subjektů, které vykazaly 3 880,5 tis. zaměstnaných osob a téměř 2 biliony Kč účetní přidané hodnoty.

Vlastní komentář popisuje nejdříve v kapitole 1 změny v počtu oddílů a sekcí v obou klasifikacích (tabulka 1). Hodnocení v dalších kapitolách vychází z ukazatele účetní přidané hodnoty v běžných cenách. Nejprve jsou uvedeny podíly jednotlivých sekcí OKEČ a CZ-NACE na celém hodnoceném souboru podniků (tabulka 2) a dále převody z OKEČ na CZ-NACE, tj kvantifikace převodu dvoumístné OKEČ na jednotlivé položky dvoumístné CZ-NACE. Také je popsána opačná vazba, tj. z jakých oddílů OKEČ je tvořen oddíl CZ-NACE. V příloze jsou uvedeny tabulky 3 a 4, které ukazují, jak byly tyto podnikatelské subjekty překlasifikovány a rozděleny do nové CZ-NACE. V tabulce 5 jsou popsány přesuny zaměstnaných osob z jednotlivých sekcí OKEČ do sekcí CZ-NACE. Tato část o počtech podniků a počtu zaměstnaných osob již není komentována.

Na závěr je nastíněni možný přístup k popisu vybraných oddílů při podrobnějším třídění.

1. Počet oddílů a změny v sekcích

V souvislosti se změnou v členění ekonomických činností došlo k růstu počtu sekcí a oddílů ve srovnání s dřívější OKEČ (CZ-NACE rev. 1.1, dále pouze OKEČ) a nynější CZ-NACE (rev. 2, dále pouze CZ-NACE). Podle dřívějšího členění činil počet sekcí 17, zatímco nyní je jich 21. Počet oddílů dle OKEČ byl 62, naproti tomu počet oddílů v členění dle CZ-NACE je 88. Viz tabulka 1 v příloze, která obsahuje nezávisle v levé části klasifikaci OKEČ a v pravé části klasifikaci CZ-NACE. V CZ-NACE rev. 2 již nejsou zahrnovány podseky.

Hlubší analýza sekcí naznačuje, kde se odehrály největší změny v počtu oddílů. Nově byl oddíl 05 Rybolov, chov ryb a související činnosti (číslo a název dle OKEČ) včleněn do Sekce A Zemědělství, lesnictví a rybnářství pod názvem Rybolov a akvakultura oddíl 03 dle CZ-NACE, zatímco dříve představoval samostatnou sekci B. V OKEČ byla tato sekce tvořena dvěma oddíly, nyní jsou to tedy tři (CZ-NACE 01-03). V návaznosti na tuto změnu je pak sekce B dle CZ-NACE tvořena činnostmi souvisejícími s Těžbou a dobýváním. Z hlediska počtu oddílů v této sekci nedošlo k modifikaci – je jich 5 (CZ-NACE 05-09).

V sekci C Zpracovatelský průmysl je podle pojetí CZ-NACE zahrnuto 24 oddílů (10-33), zatímco podle OKEČ, kdy byl zpracovatelský průmysl sekcí D, jich bylo o jeden méně (15-37). Důvodem je jak osamostatnění některých oddílů v CZ-NACE, např. Výroby nápojů (CZ-NACE 11), Výroby základních

farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků (21) a Oprav a instalací strojů a zařízení (33), tak i naopak větší sumarizace činností v původní podsekci DL Výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení. Zde byly Výroba rádiových televizních a spojových zařízení a přístrojů (OKEČ 32) a Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů (OKEČ 33) rozděleny do jiných oddílů a jako samostatné oddíly zrušeny. Podobně tomu bylo i u původního oddílu OKEČ 37 Recyklace druhotných surovin, jež přešla do sekce E oddílu 38 Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití.

Původní sekce E Výroba a rozvod, elektřiny, plynu a vody dle OKEČ, obsahující dva oddíly (OKEČ 40 a 41) se rozdělila v CZ-NACE na sekci D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu, jež je tvořena jedním oddílem (35), a na nově vytvořenou sekci E Zásobování vodou, činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi, která je tvořena čtyřmi oddíly (36-39) a do níž přibyla již výše uvedená Recyklace druhotných surovin ze zpracovatelského průmyslu či OKEČ 90 Odstraňování odpadních vod a odpadů, čištění města, sanační a podobné činnosti.

Stavebnictví (sekce F dle OKEČ i CZ-NACE) se „zvětšilo“ o dva oddíly na celkem tři (CZ-NACE 41-43), když došlo k podrobnějšímu rozčlenění původního oddílu OKEČ 45 Stavebnictví. Sekce G Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel se podle počtu oddílů shoduje se sekcí G dle OKEČ Obchod, opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost, obě jsou tvořeny třemi oddíly (v OKEČ 50-52, v CZ-NACE 45-47).

Dřívější sekce I Doprava, skladování a spoje byla nově předřazena sekci H Ubytování a stravování dle pojetí OKEČ. Nová sekce H Doprava a skladování (v CZ-NACE) má stejný počet odvětví - 5 (CZ-NACE 49-53) - jako původní sekce I (OKEČ 60-64). Ve výchozí sekci H Ubytování a stravování, jež byla tvořena stejnojmenným oddílem (OKEČ 55), byl vydělen nový oddíl CZ-NACE 56 Stravování a pohostinství, nyní je sekce tvořena 2 oddíly (CZ-NACE 55-56). Rovněž došlo ke přejmenování na sekci I - Ubytování, stravování a pohostinství.

Zcela novou sekcí v CZ-NACE je sekce J Informační a komunikační činnosti, která je tvořena 6 oddíly (58-63). Z hlediska OKEČ neexistuje ke srovnání adekvátní sekce. Na první pohled je patrné, že do sekce K Peněžnictví a pojišťovnictví v CZ-NACE vstoupila sekce J Finanční zprostředkování z OKEČ. Obě sekce jsou tvořeny stejným počtem oddílů – třemi - 64-66, resp. 65-67. Sekce L Činnosti v oblasti nemovitostí se vydělila z původní sekce OKEČ K Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu, podnikatelské činnosti. Původní sekce K byla tvořena 5 oddíly (OKEČ 70-74), v sekci L je obsažen pouze jeden oddíl nesoucí stejný název jako sekce (CZ-NACE 68).

Sekce M Profesionální, vědecké a technické činnosti je tvořena 7 oddíly (CZ-NACE 69-75) a je to nově vzniklá sekce opět nemající ve struktuře dle OKEČ odpovídající protějšek. Například sem přešel oddíl OKEČ 73 Výzkum a vývoj ze sekce K či část OKEČ 85 Zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti. Podobným případem je i nová sekce N Administrativní a podpůrné činnosti, která se skládá ze 6 oddílů CZ-NACE (77-82). Do této sekce byl zařazen například ze sekce K OKEČ oddíl 71 Pronájem strojů a přístrojů bez obsluhy, pronájem výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost a to do oddílu CZ-NACE 77 Činnosti v oblasti pronájmu a operativního leasingu.

V sekci O Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení došlo pouze ke změně písmena sekce z L. Počet oddílů i jejich název je stejný (OKEČ 75, CZ-NACE 84). Obdobně se vyvíjela i sekce P Vzdělávání, která je stejně jako bývalá sekce M tvořena pouze jedním odvětvím (OKEČ 80, CZ-NACE 85). Původní sekce OKEČ N Zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti s jedním oddílem (85) byla změněna na sekci Q Zdravotní a sociální péče. Došlo k větší desagregaci sekce na tři oddíly (CZ-NACE 86-88) a naopak byly vyděleny veterinární činnosti (CZ-NACE 75), které přešly do sekce M.

Do klasifikace CZ-NACE byla zařazena další nová sekce R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti, ta se skládá z 4 oddílů (90-93). Tuto sekci nelze se žádnou podobnou sekcí dle OKEČ srovnat. Částečně sem byl přeřazen původní oddíl OKEČ 92 Rekreační, kulturní a sportovní činnosti. Sekce S Ostatní činnosti je tvořena třemi oddíly (94-96), které byly do ní zčásti umístěny z bývalé sekce OKEČ O Ostatní veřejné, sociální a osobní služby, do které vstupovaly čtyři oddíly (OKEČ 90-93). Zjednodušeně lze říci, že se původní sekce OKEČ O rozdělila právě mezi nové sekce CZ-NACE R, S a také E.

Původní sekce OKEČ P Činnosti domácností, kterou tvořily 3 oddíly (95-97), se přeměnila na sekci CZ-NACE T Činnosti domácností jako zaměstnavatelů, činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu, jež je tvořena pouze 2 oddíly (CZ-NACE 97-98). Je to z toho důvodu, že OKEČ 95 a 96 byly sloučeny v CZ-NACE 98. V sekci U Činnosti exterritoriálních organizací a orgánů se z hlediska počtu odvětví nic nezměnilo – byla a je tvořena jedním odvětvím stejného názvu (99). Pouze bylo změněno písmeno u sekce z Q na U.

2. Podíly sekcí na účetní přidané hodnotě celkem

Hodnocení vychází z přílohové tabulky č. 2. Je třeba upozornit, že srovnávání podílů mezi jednotlivými sekcemi je zatíženo jistou mírou nepřesnosti, které se agregací na úrovni sekcí a zanedbáním částečně rozdílného složení sekcí dopouštíme. V mnoha případech neodpovídá původní vymezení oddílů dle OKEČ vymezení dle CZ-NACE. Z hlediska podílu daných sekcí na účetní přidané hodnotě nedošlo k žádné změně co se týče sekcí dle CZ-NACE u A Zemědělství, lesnictví a rybářství (2,4 %), B Těžba a dobývání (2,0 %), I Ubytování, stravování a pohostinství (1,9 %), K Peněžnictví a pojišťovnictví (5,5 %), O Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení (0 %), P Vzdělávání (0,4 %), T Činnosti domácností jako zaměstnavatelů, činnosti domácností produkující blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu (0 %), U Činnost exterritoriálních organizací a orgánů (0 %).

Mírné změny podílu (tj. do 0,5 p. b.) byly vykázány u sekcí F Stavebnictví (z 6,6 % dle OKEČ na 6,8 % dle CZ-NACE), G Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (z 14,2 % na 14,1 %), Q Zdravotní a sociální péče (z 2,2 % na 2,1 %). Výraznější změny lze pozorovat u sekce C Zpracovatelský průmysl (z 34,2 % dle OKEČ na 33,5 % dle CZ-NACE) či H Doprava a skladování (z 10,7 % na 7,0 %), kdy byl oddíl spoje z původního OKEČ částečně zařazen do sekce J. Původní sekce E Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody tvořila 5,8 % ÚPH celkem, nyní ji lze částečně připodobnit k sekci D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu s podílem 5,2 % a také k nové sekci E Zásobování vodou, činnosti související se odpadními vodami, vodami a sanacemi (1,4 %).

Zcela nově rovněž přibýly sekce J Informační a komunikační činnosti s podílem 6,2 %, dále pak sekce L Činnosti v oblasti nemovitostí (1,9 %), M Profesionální, vědecké a technické činnosti (5,8 %) a N Administrativní a podpůrné činnosti (2,5 %). Poslední tři jmenované sekce spadaly původně z velké části do sekce OKEČ K Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu, podnikatelské činnosti (12,2 %). Mezi novými sekcemi lze nalézt také sekce R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti vykazující podíl 0,8 % a S Ostatní činnosti 0,5 %.

3. Struktura účetní přidané hodnoty oddílů OKEČ z hlediska CZ-NACE

Revize mezinárodní klasifikace NACE se logicky projevila v jednotlivých oddílech různorodým způsobem. Některá odvětví v původním vymezení dle OKEČ přešla v poměru 1:1 do nového oddílu dle CZ-NACE. Jednalo se například o OKEČ 05 Rybolov, chov ryb a související činnosti, jež byl plně přidán do CZ-NACE 03 Rybolov a akvakultura, dále OKEČ 12 Těžba a úprava uranových a thoriových rud – CZ-NACE 07 Těžba a úprava rud. Mezi oddíly zpracovatelského průmyslu se to týkalo významnějších odvětví jako OKEČ 26 Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků – CZ-NACE 23 Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků, OKEČ 27 Výroba základních kovů a hutních výrobků – CZ-NACE 24 Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů, slévárnictví či OKEČ 37 Recyklace druhotných surovin – CZ-NACE 38. OKEČ 40 Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepelné energie se také plně přetřansformoval v CZ-NACE 35. Ve službách se oddíly OKEČ 65 Finanční zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování, 66 Pojišťovnictví a penzijní financování kromě povinného sociálního zabezpečení a 67 Pomocné činnosti související s finančním zprostředkováním přemístily do CZ-NACE 64 stejného názvu jako původní OKEČ, obdobně také 65 Pojištění, zajištění a penzijní financování, kromě povinného sociálního zabezpečení.

Z hlediska struktury vybraného oddílu OKEČ ve vyjádření dle CZ-NACE i další oddíly přecházely v jiné ze 100 %, ale s tím že se původní OKEČ rozdělil na více oddílů CZ-NACE, kde mimo jednoho oddílu se další ve struktuře neprojevily. Je třeba upozornit, že tato skutečnost nemusí platit pro předcházející a následující roky analyzovaného roku 2005. Pro ilustraci se jedná například o OKEČ 23 Výroba

koksu, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy, jež bylo složeno z 100 % CZ-NACE Výrobou koksu a rafinovaných ropných produktů a z 0 % Výrobou základních kovů, hutním zpracováním kovů, slévárenstvím. Druhým příkladem může být OKEČ 51 Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel), ten byl tvořen CZ-NACE 46 Velkoobchod, kromě motorových vozidel ze 100 % a vstupovaly do něj i CZ-NACE 10 Výroba potravinářských výrobků, 11 Výroba nápojů, 82 Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání ovšem s 0% podílem.

Druhou stranu spektra změn reprezentují výrazné změny ve struktuře OKEČ. Mezi oddíly, které prošly znatelnou přeměnou struktury patří OKEČ 36 Výroba nábytku, zpracovatelský průmysl, jehož účetní přidaná hodnota se skládá z 41,8 % z CZ-NACE 31 Výroba nábytku, 35,6 % se podílí CZ-NACE 32 Ostatní zpracovatelský průmysl, 21,7 % CZ-NACE 29 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů, 0,7 % CZ-NACE 95 Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost, 0,2 % CZ-NACE 33 Opravy a instalace strojů a zařízení. Mimo tyto se do tohoto oddílu začleňují i CZ-NACE 16 Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků kromě nábytku, 17 Výroba papíru a výrobků z papíru, 22 Výroba pryžových a plastových výrobků, 25 Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení s 0 % podílem. OKEČ 74 Ostatní podnikatelské činnosti se sestává z 15 oddílů CZ-NACE. Mezi ty s největším podílem patří 71 Architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy (26,1 % celku), 69 Právní a účetnické činnosti (20,6 %), 73 Reklama a průzkum trhu (12,6 %), 74 Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti (8,8 %) a 70 Činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení (7,1 %).

Mezi extrémními případy, kdy se oddíl OKEČ shoduje s odpovídajícím oddílem CZ-NACE a naopak kdy se OKEČ skládá z mnoha oddílů CZ-NACE, se pohybuje většina oddílů. V rámci této studie jsou nyní popsány jen vybrané z nich. Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů CZ-NACE 29 nahradila výrobu motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů OKEČ 34. Struktura účetní přidané hodnoty OKEČ 34 byla tvořena CZ-NACE 28 Výroba strojů a zařízení j. n. z 0,4 % a především CZ-NACE 29 z 99,6 %. Výroba a opravy strojů a zařízení j. n. (OKEČ 29) byla nahrazena Výrobou strojů a zařízení j. n. (CZ-NACE 28). Nejvýznamnější přesun se odehrál v činnosti Opravy strojů a zařízení, ty přešly z původní OKEČ do samostatného oddílu Opravy a instalace strojů a zařízení (CZ-NACE 33). Hodnotu původní OKEČ 29 tvořila především CZ-NACE 28 s 80,9% podílem, druhou největší část pak CZ-NACE 33 s podílem 10,5 %.

4. Struktura účetní přidané hodnoty oddílů CZ-NACE z hlediska OKEČ

V této kapitole je hodnocen obrácený vztah, tj. každý oddíl v nové CZ-NACE je tvořen z několika oddílů původní OKEČ. Nejdiferencovanější struktura z hlediska toho, z jakých oddílů OKEČ se skládá daný oddíl CZ-NACE, se projevila v novém oddíle CZ-NACE 33 Opravy a instalace strojů a zařízení. Tento oddíl se skládá z celkem 11 oddílů OKEČ, přičemž ne všechny do něj v roce 2005 vstupovaly (např. Výroba textilií a textilních výrobků 17 měla nulový podíl). Největší váhu měl oddíl OKEČ 29 Výroba a opravy strojů a zařízení j. n. (44,2 %), dále pak se shodným podílem 16,4 % Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů (OKEČ 33) a Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení (OKEČ 35). Do tohoto oddílu se také zařadil OKEČ 20, 25, 28, 31, 32, 36 a 72.

Méně stratifikován byl oddíl Výroba strojů a zařízení j. n. (CZ-NACE 28), jenž obsahoval 7 položek. Nejvýznamnější byl s 97,5% podílem OKEČ 29 Výroba a opravy strojů a zařízení j. n. a s 1,5% podílem OKEČ 33 Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů. S nižšími nebo nulovými podíly na celku do tohoto oddílu spadal i OKEČ 28, 30, 31, 34, 35. Se stejným počtem sedmi oddílů vystupuje i Ostatní zpracovatelský průmysl CZ-NACE 32. Tento oddíl je tvořen především z 36,7 % Výrobou zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů a z 63,2 % Výrobou nábytku, zpracovatelským průmyslem j. n. Ostatní složky jsou s nulovým – OKEČ 18, 22, 24, 25, resp. 0,1 % podílem - OKEČ 20.

Většina CZ-NACE je tvořena dvěma až třemi OKEČ. Dokladem může být například Výroba papíru a výrobků z papíru CZ-NACE 17, jež se rozčleňuje na Výrobu vlákniny, papíru a výrobků z papíru (OKEČ 21 – 95 %), Vydavatelství, tisk a rozmnožování nahaných nosičů (OKEČ 22 – 5 %) a Výroba nábytku, zpracovatelský průmysl j. n. (OKEČ 36 - 0 %). V oddíle výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů do struktury CZ-NACE 29 vystupoval s největším podílem 83,8 % OKEČ

34 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů, dále pak s 10,9 % Výroba elektrických strojů a zařízení j. n. a s 5,3 % Výroba nábytku, zpracovatelský průmysl j. n. U služeb je oddílem s nízkou strukturací například Finanční zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování CZ-NACE 64 s 99,9 % podílem OKEČ 65 Finanční zprostředkování kromě pojišťovnictví a penzijního financování a 0,1 % podílem OKEČ 74 Ostatní podnikatelské činnosti.

Významná část oddílů CZ-NACE se sestává pouze z jednoho oddílu OKEČ a přechod z něj je úplný. Jedná se například o Výrobu základních kovů, hutní zpracování kovů, slévárnictví CZ-NACE 24, kde je odvětví ze 100 % tvořeno příslušným oddílem OKEČ 27, respektive do CZ-NACE 24 vstupuje oddíl OKEČ 23 výroba koksů, jaderných paliv, rafinérské zpracování ropy ovšem s nulovým podílem ve vybraném roce 2005. Nejvíce je ovšem těchto přechodů v poměru 1:1 ve službách. Patří sem kupříkladu CZ-NACE 45 Velkoobchod, kromě motorových vozidel tvořený OKEČ 51 Velkoobchod a zprostředkování velkoobchodu (kromě motorových vozidel) či Stravování a pohostinství CZ-NACE 56 ze stejnojmenného OKEČ 55.

Mezi nově vytvořené oddíly CZ-NACE lze zařadit například Telekomunikační činnosti (CZ-NACE 61), který se vydělil ze Spojů OKEČ 64. Ze 100 % jsou dřívějšími Ostatními podnikatelskými činnostmi OKEČ 74 tvořeny oddíly CZ-NACE 68 Činnosti v oblasti nemovitostí, 69 Právní a účetní činnosti, 70 Činnosti vedení podniků, poradenství v oblasti řízení, 71 Architektonické a inženýrské činnosti, technické zkoušky a analýzy, 73 Reklama a průzkum trhu, 78 Činnosti související se zaměstnáním. Obdobně se rozdělila i Zdravotní a sociální péče, veterinární činnosti OKEČ 85, která nyní plně tvoří CZ-NACE 86 Zdravotní péče, 87 Pobytové služby sociální péče, 88 Ambulantní nebo terénní sociální služby. Také Rekreační, kulturní a sportovní činnosti byly rozděleny mezi CZ-NACE 90 Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti, 91 Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení, 92 Činnosti heren, kasin a sázkových kanceláří, u kterých tvoří jejich celou účetní přidanou hodnotu.

5. Podrobnější popis vybraných oddílů a sekce

Oddíl 29 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů

V oddílu Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů (OKEČ 34) došlo k mírným změnám, které vedly k přesnějšímu vymezení činností, jež mají do tohoto oddílu patřit. Oddíl tvořil z hlediska OKEČ 4,4 % účetní přidané hodnoty, z hlediska CZ-NACE pak 5,2 %. Lišilo se také tempo růstu účetní přidané hodnoty tohoto odvětví, když meziroční růst dle OKEČ v roce 2008 proti roku 2000 dosahoval 116,8 %, avšak dle CZ-NACE pouze 103 %.

Důvodem pro změny v podílech i tempech růstu účetní přidané byly změny ve struktuře daného oddílu podle různých vymezení. Do struktury dle dvoumístných OKEČ (OKEČ 34) se promítly CZ-NACE 28 tedy Výroba strojů a zařízení j. n. s podílem 0,4 % a především nová CZ-NACE 29 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů s 99,6 %. Při bližším zkoumání roku 2005 dle čtyřmístných OKEČ (CZ-NACE) bylo z OKEČ 34.10 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů) a jejich motorů převedeno do CZ-NACE 29.10 Výroba motorových vozidel a jejich motorů vše kromě terénních vyklápěcích vozů a motorů pro motocykly. Dále pak ze třídy OKEČ 34.20 Výroba karosérií pro motorová vozidla, výroba přívěsů a návěsů přešlo do třídy CZ-NACE 29.20 Výroba motorových vozidel, výroba přívěsů a návěsů vše kromě oprav a údržby kontejnerů. Třída OKEČ 34.30 Výroba dílů a příslušenství pro motorová vozidla (kromě motocyklů) a jejich motory se rozdělila do třídy CZ-NACE 28.11 Výroba motorů a turbín, kromě motorů pro letadla, automobily a motocykly a CZ-NACE 29.32 Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla.

Na oddíle Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů CZ-NACE 29 se nejvíce podílel 83,8 % OKEČ 34 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů, dále pak s 10,9 % Výroba elektrických strojů a zařízení j. n. a s 5,3 % Výroba nábytku, zpracovatelský průmysl j. n. Jak je tvořena CZ-NACE 29 OKEČ 34 je popsáno výše u rozdělení tohoto OKEČ na jednotlivé CZ-NACE. U ostatních oddílů se jednalo konkrétně o pohyby: do 29.31 Výroba elektrických a elektronických zařízení pro motorová vozidla byla z části zahrnuta OKEČ 31.61 Výroba elektrických zařízení pro motory a vozidla j. n. (např. výroba zapalovacích svíček, sad kabelů, polovodičů, odmrazovačů skla). Z třídy OKEČ 36.11 Výroba sedacího nábytku byla začleněna Výroba sedadel pro automobily do třídy CZ-NACE 29.32 Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla.

Účetní přidaná hodnota za rok 2005

OKEČ	mil. Kč	%	CZ-NACE	mil. Kč	%
34 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů	87 514,4	100	28 Výroba strojů a zařízení j. n.	318	0,4
			29 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	87 196,4	99,6

CZ-NACE	mil. Kč	%	OKEČ	mil. Kč	%
29 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	104 040,3	100	31 Výroba elektrických strojů a zařízení j. n.	11 336,7	10,9
			34 Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), výroba přívěsů a návěsů	87 196,4	83,8
			36 Výroba nábytku, zpracovatelský průmysl j. n.	5 507,2	5,3

Sekce B Těžba a dobývání

Těžba a dobývání doznaly relativně malých změn, což je logické, neboť změny v organizaci, technologický a technický pokrok, které motivovaly změny v klasifikaci ekonomických činností, byly zde relativně malé.

Těžba nerostných surovin podle OKEČ, sekce C se dělila na dvě subsekce CA Těžba energetických surovin a CB Těžba ostatních nerostných surovin. Podle CZ-NACE jde o sekci B Těžba a dobývání. Podíl sekcí na účetní přidané hodnotě podle obou klasifikací nezměnil a činil v roce 2005 2 %; rovněž dynamika zůstala stejná, přírůstek za období 2000 – 2008 byl 74,1 %.

K určitým změnám došlo na úrovni dvoumístné klasifikace. Těžba a úprava uranových rud, oddíl 12 (OKEČ), byla zahrnuta do Těžby a úpravy rud, oddíl 07 (CZ-NACE). Naopak ze všech oddílů 10 – 14 (OKEČ) byly vyčleněny Podpůrné činnosti do samostatného oddílu 09 (CZ-NACE). Konečně těžba rašeliny byla z oddílu 10 (OKEČ) převedena do oddílu 08 (CZ-NACE), Ostatní těžba a dobývání, a Výroba briket se přesunula z oddílu 10 (OKEČ) do oddílu 19 (CZ-NACE). V důsledku uvedených změn se změnila struktura a dynamika jednotlivých oddílů ekonomické činnosti v sekci, konkrétně se snížil podíl vlastní těžby ve prospěch nového oddílu Podpůrné činnosti.

Z analytického hlediska jsou zajímavé některé konkrétní údaje. Účetní přidaná hodnota oddílu Těžba a úprava uranových rud byla v některých letech významně záporná. Přidaná hodnota Podpůrné činnosti pro oddíl Těžba uhlí byla v roce 2005 mimořádně vysoká, zatímco u Těžby rud nebyly po roce 2002 vykázány žádné hodnoty.

Účetní přidaná hodnota za rok 2005

OKEČ	mil. Kč	%	CZ-NACE	mil. Kč	%
10 Těžba uhlí, lignitu a rašeliny	30 835,7	100	05 Těžba a úprava černého a hnědého uhlí	12 480,5	40,5
			08 Ostatní těžba a dobývání	302,3	1,0
			09 Podpůrné činnosti při těžbě	18 052,9	58,5
11 Těžba ropy, zemního plynu a související činnosti kromě průzkumných vrtů	2 816,7	100	06 Těžba ropy a zemního plynu	2 600,0	92,3
			09 Podpůrné činnosti při těžbě	216,7	7,7
12 Těžba a úprava uranových a thoriových rud	1 206,3	100	07 Těžba a úprava rud	1 206,3	100
13 Těžba a úprava ostatních rud	0	100	07 Těžba a úprava rud	0	0
			08 Ostatní těžba a dobývání	0	0
			09 Podpůrné činnosti při těžbě	0	0
14 Těžba a úprava ostatních nerostných surovin	4 909,7	100	08 Ostatní těžba a dobývání	4 802,4	97,8
			09 Podpůrné činnosti při těžbě	107,3	2,2

CZ-NACE	mil. Kč	%	OKEČ	mil. Kč	%
05 Těžba a úprava černého a hnědého uhlí	12 480,5	100	10 Těžba uhlí, lignitu a rašeliny	12 480,5	100
06 Těžba ropy a zemního plynu	2 600,0	100	11 Těžba ropy, zemního plynu a související činnosti kromě průzkumných vrtů	2 600,0	100
07 Těžba a úprava rud	1 206,4	100	12 Těžba a úprava uranových a thoriových rud	1 206,3	100
			13 Těžba a úprava ostatních rud	0	0
08 Ostatní těžba a dobývání	5 104,7	100	10 Těžba uhlí, lignitu a rašeliny	302,3	5,9
			13 Těžba a úprava ostatních rud	0	0
			14 Těžba a úprava ostatních nerostných surovin	4 802,4	94,1
09 Podpůrné činnosti při těžbě	18 377,0	100	10 Těžba uhlí, lignitu a rašeliny	18 052,9	98,2
			11 Těžba ropy, zemního plynu a související činnosti kromě průzkumných vrtů	216,8	1,2
			13 Těžba a úprava ostatních rud	0	0
			14 Těžba a úprava ostatních nerostných surovin	107,3	0,6

Zpracovali: Mgr. Antonín Jileček, Ing. Zdenka Jeřábková, Ing. Václav Kupka, CSc.
analytici Referátu statisticko- ekonomických analýz ČSÚ
tel.: 274 052 791, 274 054 042, 274 054 248
e-mail: antonin.jilecek@czso.cz, zdenka.jerabkova@czso.cz, vaclav.kupka@czso.cz